

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๖๗

วันอังคาร ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาวจินดาภรณ์ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเชษฐ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๕๑ วันอังคาร ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ก่อนเริ่มพิจารณาความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. รายงานความคืบหน้า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ของ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง

สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าที่ประชุม คณะกรรมการการวิสามัญยังมีประเด็นที่รอการพิจารณาอยู่ด้วยกันสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจากยี่สิบกลุ่ม เหลือเพียงสิบกลุ่ม ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญเสียงส่วนใหญ่เห็นควรกำหนดกลุ่มผู้สมัครเพียงสิบกลุ่ม

ประเด็นที่สอง การแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็นสองประเภท และการให้ผู้สมัคร ในแต่ละประเภทเลือกกันเอง

ประเด็นที่สาม ยกเลิกการเลือกไขว้ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญเสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ที่จะนำวิธีการเลือกไขว้มาใช้ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการการวิสามัญจะได้มีการหารืออีกครั้งในการประชุมครั้งต่อไป ก่อนที่จะ เสนอรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ต่อสนาิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้สนาิติบัญญัติ แห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวนสิบเอ็ดคน พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญที่ผ่านการพิจารณาจากสนาิติบัญญัติแห่งชาติแล้วเสนอต่อสนาิติบัญญัติแห่งชาติภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ระยะเวลาสิบห้าวันดังกล่าวหมายความรวมถึงระยะเวลาที่ สนาิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จด้วยหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ชี้แจงว่า ระยะเวลาสิบห้าวันดังกล่าว ไม่น่าจะรวมถึงระยะเวลาที่ สนาิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ สนาิติบัญญัติแห่งชาติจะพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่สนาิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่มาตรา ๕๙ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก”

ความมุ่งหมาย

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ”

คำอธิบายประกอบ

“(๑) บทบัญญัติลักษณะนี้เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือ เป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสาร

ดังกล่าวได้โดยสะดวก เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้โดยตรง อันจะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและระงับยับยั้งการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะบัญญัติอยู่ทั้ง ๒ หมวด ที่มีความสอดคล้องกันทั้งสิทธิของปวงชนชาวไทย และหน้าที่ของรัฐ กล่าวคือ มาตรา ๔๑ (๑) เป็นการบัญญัติรับรองถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ส่วนความในมาตรา ๕๙ เป็นการบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลและข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของรัฐเช่นกัน

(๓) ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะใดจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการหรือไม่ จะต้องพิจารณาไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น หน่วยงานของรัฐที่ครอบครองข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะดังกล่าวไม่สามารถใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจได้ (ควรดูประกอบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ พ.ศ. ๒๕๔๔)”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๕๙ ในลักษณะที่รัฐต้องค้ำประกันถึงสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นสำคัญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความมุ่งหมายของมาตรา ๕๙ ต้องการให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะแก่ประชาชน มิใช่มีความมุ่งหมายให้รัฐคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะต่อประชาชน”

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบข้อ (๑) ของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“(๑) บทบัญญัติลักษณะนี้เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้โดยตรง ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งจะให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังที่ปรากฏในมาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๘ เป็นต้น”

รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบข้อ (๓) ของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“(๓) หน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ไม่รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการ ส่วนข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะใดจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการหรือไม่ รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (ควรดูประกอบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ พ.ศ. ๒๕๔๔)”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะต่อประชาชน”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“(๑) บทบัญญัติลักษณะนี้เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็น ความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าว ได้โดยสะดวก เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้โดยตรง ซึ่งจะสอดคล้องกับ หลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งจะให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังที่ปรากฏ ในมาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๘ เป็นต้น

(๒) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะบัญญัติอยู่ทั้ง ๒ หมวด ที่มีความ สอดคล้องกันทั้งสิทธิของปวงชนชาวไทย และหน้าที่ของรัฐ กล่าวคือ มาตรา ๔๑ (๑) เป็นการบัญญัติรับรอง ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของ หน่วยงานของรัฐ ส่วนความในมาตรา ๕๙ เป็นการบัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลและข่าวสาร สาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของรัฐเช่นกัน

(๓) หน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ไม่รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็น ความลับของทางราชการ ส่วนข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะใดจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือ เป็นความลับของทางราชการหรือไม่ รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (ควรดูประกอบ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ พ.ศ. ๒๕๔๔)”

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติ ของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน

การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่น ความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับ การดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในกรณีนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการ ป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพ ในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้ง

การกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ความมุ่งหมาย

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย รวมทั้งมีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์โดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระเกินความจำเป็น”

คำอธิบายประกอบ

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้แก้ไขข้อความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยนำมาบัญญัติไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ได้เพิ่มหลักการใน เรื่อง “...สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรของดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ...” เนื่องจากสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรของดาวเทียมนั้น ไม่มีเจ้าของ ประเทศไทยมีเพียงสิทธิเข้าไปใช้วงโคจรดาวเทียมเท่านั้นตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการแย่งคลื่นความถี่ในช่วงเวลาเดียวกัน การบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับเรื่อง สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรของดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนโดยรวม รวมถึงการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย นอกจากนี้ ได้กำหนดให้เอกชนที่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ต้องดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนความว่า “...ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน...” บัญญัติขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการใช้คลื่นรบกวนกัน อาทิ การใช้คลื่นความถี่ของวิทยุชุมชนและการบินพลเรือนที่รบกวนคลื่นความถี่ที่ราชการใช้อยู่ได้ เป็นต้น

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความมุ่งหมายของมาตรา ๖๐ ต้องการกำหนดสถานะของคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม เนื่องจากสิทธิการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมเป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งวงโคจรดาวเทียมนั้นไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ แต่สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรนั้นอาจมีเจ้าของได้ โดยรัฐจะต้องเป็นผู้ไปเจรจาทำความตกลงกับต่างประเทศเพื่อขอให้รัฐมีสิทธิเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม เมื่อได้สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมแล้ว สิทธิดังกล่าวถือเป็นสมบัติของชาติ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๖๐ เป็นดังนี้

“กำหนดสถานะของคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม ว่าเป็นสมบัติของชาติ ไม่ใช่สิทธิที่บุคคลใดจะอ้างความเป็นเจ้าของได้และเป็นหน้าที่ของรัฐในการรักษาไว้เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน โดยกำหนดกรอบการใช้ประโยชน์ไว้ในวรรคสอง พร้อมทั้งสร้างกลไกในการกำกับดูแลไว้ในวรรคสาม”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คำว่า “สมบัติของชาติ” นั้น เป็นการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมแล้วหรือไม่ เนื่องจากเมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติโดยใช้คำว่า “ทรัพย์สินของแผ่นดิน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า วงโคจรดาวเทียมไม่ใช่ทรัพย์สินของรัฐ รัฐมีสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมเท่านั้น จึงไม่อาจใช้คำว่า “ทรัพย์สินของแผ่นดิน” ได้ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๐ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และบัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรม แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มเติม “...สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรของดาวเทียม” ขึ้น เพื่อกำหนดให้เป็นสมบัติของชาติด้วย เนื่องจากวงโคจรของดาวเทียมนั้นไม่มีเจ้าของ ประเทศใดจะมีสิทธิเข้าใช้วงโคจรในระดับและเส้นทางอย่างไร เป็นเรื่องการตกลงระหว่างประเทศที่รัฐจำเป็นต้องใช้ความเป็นรัฐไปทำความตกลง และเมื่อเป็นสมบัติของชาติแล้ว จึงต้องกำหนดให้รัฐใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ความในวรรคสามยังกำหนดรายละเอียดของการคุ้มครองประชาชนมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ และการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ด้วย”

อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดถ้อยคำในคำอธิบายประกอบว่าเป็นไปตามหลักการขอเข้าใช้สิทธิในวงโคจรดาวเทียมหรือไม่ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการตรวจพิจารณابันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญ นำคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๐ ไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าการใช้ถ้อยคำในคำอธิบายประกอบว่า “...ประเทศใดจะมีสิทธิเข้าใช้วงโคจรในระดับและเส้นทางอย่างไร เป็นเรื่องการตกลงระหว่างประเทศที่รัฐจำเป็นต้องใช้ความเป็นรัฐไปทำความตกลง...” เป็นการใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องตามหลักการในการขอเข้าใช้สิทธิในวงโคจรดาวเทียมหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๖๐ เป็นดังนี้

“กำหนดสถานะของคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม ว่าเป็นสมบัติของชาติ ไม่ใช่สิทธิที่บุคคลใดจะอ้างความเป็นเจ้าของได้และเป็นหน้าที่ของรัฐในการรักษาไว้เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน โดยกำหนดกรอบการใช้ประโยชน์ไว้ในในวรรคสอง พร้อมทั้งสร้างกลไกในการกำกับดูแลไว้ในวรรคสาม”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๐ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และบัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรม แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มเติม “...สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรของดาวเทียม” ขึ้น เพื่อกำหนดให้เป็นสมบัติของชาติด้วย เนื่องจากวงโคจรของดาวเทียมนั้นไม่มีเจ้าของ ประเทศใดจะมีสิทธิเข้าใช้วงโคจรในระดับและเส้นทางอย่างไร เป็นเรื่องการตกลงระหว่างประเทศที่รัฐจำเป็นต้องใช้ความเป็นรัฐไปทำความตกลง และเมื่อเป็นสมบัติของชาติแล้ว จึงต้องกำหนดให้รัฐใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ความในวรรคสามยังกำหนดรายละเอียดของการคุ้มครองประชาชนมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ และการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ด้วย”

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรม ในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค”

ความมุ่งหมาย

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค”

คำอธิบายประกอบ

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐ เพื่อบังคับให้รัฐมีหน้าที่ต้องให้ความคุ้มครองผู้บริโภค และได้นำสิทธิของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มากำหนดเพิ่มเติมไว้ในมาตรานี้ ได้แก่ ๑. สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ๒. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ ๓. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ๔. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือ ๕. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย เป็นต้น

ทั้งนี้ ความว่า “...มาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค...” บัญญัติขึ้นเนื่องจากปัจจุบันการคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงการคุ้มครองการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ดังนั้นรัฐจึงต้องกำหนดให้มีกลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๑ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และบัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งยังได้ขยายความคุ้มครองให้ครอบคลุมด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด ด้วย

ทั้งนี้ ความว่า “...มาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค...” บัญญัติขึ้นเพื่อให้รัฐดำเนินการอย่างจริงจัง และได้ผลในการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบ”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค แต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๑ เพื่อเน้นเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และบัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งยังได้ขยายความคุ้มครองให้ครอบคลุมด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด ด้วย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบความมุ่งหมายของมาตรา ๖๑ ตามที่คณะอนุกรรมการตรวจพิจารณาบันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. แก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๑ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก และบัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งยังได้ขยายความคุ้มครองให้ครอบคลุมด้านความปลอดภัยด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด ด้วย

ทั้งนี้ ความว่า “...มาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค...” บัญญัติขึ้นเพื่อให้รัฐดำเนินการอย่างจริงจังและได้ผลในการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบ”

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ”

ความมุ่งหมาย

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และจัดระเบียบภาษีให้เกิดความเป็นธรรม รวมถึงกำหนดกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ”

คำอธิบายประกอบ

“บัญญัติหลักการการรักษาวินัยการเงินการคลังโดยเทียบเคียงได้ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้แก้ไขข้อความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากนำมาบัญญัติไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐ โดยกำหนดให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ไม่ใช่จ่ายเงินงบประมาณฟุ่มเฟือย ไม่สร้างภาระ และมีระบบภาษีที่เป็นธรรม

การรักษาวินัยการเงินการคลัง หมายถึงการกอบกู้หนี้สาธารณะด้วย ดังนั้น การที่รัฐใช้เงินโดยไม่มีผู้ตรวจสอบเป็นการผิดวินัยการเงินการคลัง เป็นการสร้างหนี้สาธารณะเกินความจำเป็นทำให้เกิดภาระต่อรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลและประชาชน จึงจำเป็นต้องกำหนดเรื่องการรักษาวินัยการเงินการคลังไว้ให้ชัดเจน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และจัดระเบียบภาษีให้เกิดความเป็นธรรม รวมถึงกำหนดกรอบของกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

นอกจากนี้ สอบถามว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องวินัยการเงินการคลังและงบประมาณไว้ในมาตราใด

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เรื่องวินัยการเงินการคลังและงบประมาณนั้น ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เรื่องวินัยการเงินการคลังและงบประมาณ นอกจากจะบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๔ (๒) แล้ว รัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๒ ด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนควรมีการอธิบายถึงเรื่องการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณตามมาตรา ๑๔๐ และเรื่องการรักษาวินัยการเงินการคลังตามมาตรา ๑๖๔ ในคำอธิบายประกอบด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบ เป็นดังนี้

“บัญญัติหลักการการให้มีกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังขึ้น โดยบัญญัติให้ต้องครอบคลุมถึงกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ วินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐ และเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นหลักในการดูแลการเงินการคลังของรัฐให้อยู่ในฐานะมั่นคง และเสี่ยงต่อการถูกนำไปใช้จ่ายในทางที่จะไม่เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน และไม่สร้างหนี้สินจนเกินกำลังของประเทศ การรักษาวินัยการเงินการคลังนี้ จะมีบัญญัติไว้ในมาตราอื่น ๆ อีกหลายมาตรา เช่น มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๖๔ (๒) เป็นต้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความมุ่งหมายของมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และจัดระเบียบภาษีให้เกิดความเป็นธรรม รวมถึงกำหนดกรอบของกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“บัญญัติหลักการการให้มีกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังขึ้น โดยบัญญัติให้ต้องครอบคลุมถึงกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ วินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐ และเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นหลักในการดูแลการเงินการคลังของรัฐให้อยู่ในฐานะมั่นคง และเสี่ยงต่อการถูกนำไปใช้จ่ายในทางที่จะไม่เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน และไม่สร้างหนี้สินจนเกินกำลังของประเทศ การรักษาวินัยการเงินการคลังนี้ จะมีบัญญัติไว้ในมาตราอื่น ๆ อีกหลายมาตรา เช่น มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๖๔ (๒) เป็นต้น”

มาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้านหรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ความมุ่งหมาย

“กำหนดหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ”

คำอธิบายประกอบ

“เป็นบทบัญญัติใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เนื่องจากภาระหน้าที่ในการจัดทุจริตคอร์รัปชันและการประพฤติมิชอบถือเป็นความรับผิดชอบของรัฐที่จะต้องมีมาตรการและกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ ทั้งในส่วนผู้ให้และผู้รับ รวมถึงการทำสัญญากับภาคเอกชน

ทั้งนี้ กำหนดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้ทราบถึงปัญหาร้ายแรงของประเทศที่เกิดมาจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งให้มีกลไกส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส เป็นต้น อย่างไรก็ดี การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันปราบปรามหรือจัดการทุจริตดังกล่าว อาจทำให้ประชาชนได้รับอันตราย จึงกำหนดให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบ เป็นดังนี้

“เป็นบทบัญญัติใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อให้การจัดการทุจริตเกิดผลอย่างจริงจัง โดยต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนในการร่วมมือกัน แต่การที่ประชาชนจะตื่นตัวเพื่อให้ความร่วมมือนั้น รัฐจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนก่อนเป็นเบื้องต้น เมื่อประชาชนตระหนักถึงภัยอันตรายอันเกิดจากการทุจริตแล้ว จึงจะให้ความร่วมมือเพื่อขัดหรือต่อต้านการทุจริตอย่างได้ผล ในขณะเดียวกันก็ต้องมีหลักประกันว่าประชาชนที่ให้ความร่วมมือแล้วจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ไม่ให้ถูกรังแกหรือกลั่นแกล้งได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบความมุ่งหมายของมาตรา ๖๓ ตามที่คณะอนุกรรมการตรวจพิจารณابันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญเสนอ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. แก้ไขเพิ่มเติมคำอธิบายประกอบของมาตรา ๖๓ เป็นดังนี้

“เป็นบทบัญญัติใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อให้การจัดการทุจริตเกิดผลอย่างจริงจัง โดยต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนในการร่วมมือกัน แต่การที่ประชาชนจะตื่นตัวเพื่อให้ความ

ร่วมมือกัน รัฐจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนก่อนเป็นเบื้องต้น เมื่อประชาชนตระหนักถึงภัยอันตรายอันเกิดจากการทุจริตแล้ว จึงจะให้ความร่วมมือเพื่อขจัดหรือต่อต้านการทุจริตอย่างได้ผล ในขณะเดียวกันก็ต้องมีหลักประกันว่าประชาชนที่ให้ความร่วมมือแล้วจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ไม่ให้ถูกรังแกหรือกลั่นแกล้งได้”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายนาถะ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความประสงค์ขอทราบเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้แจ้งไปยังคณะอนุกรรมการตรวจพิจารณาบันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปแล้ว

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๑๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
 นิติกรชำนาญการ
 นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
 วิทยากรชำนาญการพิเศษ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์